

TAITEEN PERUSOPETUKSEN

MUSIIKIN

OPETUSSUUNNITELMA 2018

YLEISEN OPPIMÄÄRÄN MUKAAN

SISÄLLYSLUETTELO

1 Opetussuunnitelma	3
1.1 Opetussuunnitelmajärjestelmän ja opetussuunnitelman perusteet	3
1.2 Opetussuunnitelman laatiminen	3
1.3 Opetussuunnitelman sisältö	3
2 Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän lähtökohdat	4
2.1 Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä	4
2.2 Arvoperusta	4
2.3 Oppimiskäsitys	5
2.4 Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet	5
3 Opetuksen toteuttaminen	6
3.1 Oppimisympäristöt	6
3.2 Toimintakulttuuri	6
4 Opintojen laajuus ja rakenne	7
4.1 Opintojen laajuus	7
4.2 Opintojen rakenne	7
5 Oppimäärän yksilöllistäminen	8
6 Oppimisen arviointi	9
6.1 Arvioinnin tehtävä	9
6.2 Arviointi opintojen aikana	9
6.3 Osaamisen tunnistaminen ja opintojen hyväksi lukeminen	9
6.4 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot	9
7 Musiikki	10
7.1 Varhaisiän musiikkikasvatus	11
7.2 Musiikin yhteiset opinnot	11
7.3 Musiikin teemaopinnot	14
7.4 Aikuisten musiikin opetus	17
7.5 Työtavat musiikin opetuksessa	17
7.6 Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa	17

Huom!

Hyväksytty Aikuisväestön lautakunnassa 21.3.2018.

1 OPETUSSUUNNITELMA

1.1

Opetussuunnitelma-järjestelmän ja opetussuunnitelman perusteet

Taiteen perusopetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta 21.8.1998/633 ja asetukseen taiteen perusopetuksesta 6.11.1998/813. Taiteen perusopetuksen järjestäminen Kouvolassa perustuu myös lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta 3.8.1992/728. Opetushallitus määrittää opetussuunnitelman perusteista, opiskelijan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista.

Kouvolan kansalaisopiston musiikin yleisen oppimäärän opetussuunnitelma perustuu opetushallituksen taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin 2017. Opiskelijan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista päättää opetushallitus.

“Kouvolan kansalaisopiston toiminta-ajatuksena on toimia aidosti kaikkien lähellä ja tarjota palveluita koko toiminta-alueellaan.”

tuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Opetuksen laajuus on yleisen oppimäärän mukaisesti 500 tuntia. Opetuksen rakenne on kuvattu kappaleessa 4 ja arviointi kappaleessa 6. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä kehitetään ottaen huomioon ajan tuomat tarpeet ja muutokset.

Konkreettiset kehittämistoimenpiteet kirjataan kaupungin strategiaan pohjautuvaan opiston kehittämissuunnitelmaan, joka tehdään valtuustokausittain ja päivitetään vuosittain.

Oppilaitos päättää opiskelijaksi ottamisesta pyrkien kuitenkin tarjoamaan opiskelupaikan kaikille halukkaille mahdollisimman läheltä: Kouvolan kansalaisopiston toiminta-ajatuksena on toimia aidosti kaikkien lähellä ja tarjota palveluita koko toiminta-alueellaan.

Kouvolan kansalaisopistolla noudatetaan Kouvolan kaupungin hallituksen hyväksymää Kouvolan kaupungin suunnitelmaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi (15.6.2015 § 154). Opettajat kertovat toimintaperiaatteet ryhmissä. Lisäksi käytännön työkaluna opistolla on kaikille opiskelijoille ja heidän huoltajilleen jaettava Toimintaohje työrauhan turvaamiseksi. ■

1.2

Opetussuunnitelman laatiminen

Opetussuunnitelma on laadittu yhteistyössä opiston opettajien, oppilaitosjohtajan ja muun opiston henkilökunnan kanssa. Opiskelijoille ja heidän vanhemmilleen on järjestetty kuuleminen asiaa koskien.

1.3

Opetussuunnitelman sisältö

Vapaan sivistystyön lain mukaisesti Kouvolan kansalaisopisto järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta taidekasvatuksen periaatteet huomioiden. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä koros-

Kuva: Mari Lavikainen

2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN LÄHTÖKOHDAT

Kuva: Svetlana Chichegoleva

2.1

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota opiskelijoille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Oppilaitos voi myös järjestää alle kouluikäisille varhaisiän opetusta sekä opetusta aikuisille.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda perustaa emotio-

naaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää ja säilyttää kansallista kultuuria sekä tukea oppilaan kykyä arvostaa eri kulttuureita ja toimia moniarvoisessa yhteiskunnassa. Taiteen opiskelun tarkoituksena on avata opiskelijoille uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Tehtävänä on myös kehittää opiskelijoiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta elämän eri alueilla. Yleisen oppimäärän tehtävänä on kehittää sellaisia taitoja ja tietoja, joita opiskelija tarvitsee elämän eri aloilla ja jotka antavat hänelle

valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan koulutukseen.

2.2

Arvoperusta

Opetussuunnitelma pohjautuu arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle sekä luo pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle. Opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten ja ym-

“Taidekasvatuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aisti- ja tunneherkkyyttä sekä itseilmaisua ja tukea opiskelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä.”

päristönsä kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä. Opetuksessa huomioidaan sukupuolten tasa-arvo ja sukupuolen moninaisuus. Keskeistä on oppilaan luovan ajattelun ja toiminnan tukeminen. Taidekasvatuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aisti- ja tunneherkkyyttä sekä itseilmaisua ja tukea opiskelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Taiteen perusopetuksen tavoitteena on tukea opiskelijan minäkuvan kasvua ja kehittymistä sekä hänen kykyään jäsentää ympäröivää todellisuutta. Opiskelussa on keskeistä taiteen tekeminen ja sen kokemisen ilo sekä halu, taito, uteliaisuus ja uskallus tulkita taidetta persoonallisesti. Tavoitteena on myös ohjata opiskelijaa keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opinnot tukevat opiskelijoiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo vahvan pohjan ja ymmärryksen taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiselle. Opetusta toteutetaan muiden oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteen alalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Kansalaisopiston omana toiminta-ajatuksena on toimia aidosti kaikkien lähellä ja tarjota palveluitaan eri puolella Kouvola. Toiminnan pyrkimyksenä on säilyä ihmisläheisenä opistona ja panostaa palvelun

kehittämiseen opettajien osaamista tukien. Opisto näkee tärkeäksi toiminta-alueensa asukkaiden ja heidän tarpeidensa tuntemisen. Tavoitteena on vahvistaa tasa-arvoa ja toimintojen saavutettavuutta sekä lisätä aliedustettujen ryhmien mahdollisuuksia osallistua kansalaisopiston tarjoamaan toimintaan.

Osana kaupunkia Kouvolan kansalaisopisto toteuttaa toiminnassaan kaupungin strategiaa ja arvoja. Kouvolan visio on olla kasvualusta – mahdollisuus uusille avauksille ja uudelle kasvulle. Kaupungin toimintaa ohjaaviksi arvoiksi on määritelty kaupunkilaisen paras, luotettavuus ja turvallisuus, vastuullinen yhteistyö, tavoitteellisuus ja tehokkuus sekä rohkea uudistuminen.

2.3

Oppimiskäsitys

Oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Taiteen oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Erilaisissa tilanteissa työskennellään opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Opettajalla on keskeinen merkitys sekä opiskelijan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että erilaisten opiskelijoiden edistyminen on mahdollista.

Opiskelijalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja keuhollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia. Opiskelija oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti. Opetuksessa pyritään huomiomaan opiskelijan aiemmat kokemukset ja

hänen elämänsä maailmansa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. Työtapojen tulee ohjata opiskelijaa arvostamaan kaikkien ryhmänjäsenten työskentelyä ja työn tuloksia. Oppiminen perustuu tekeillä oppimiseen, suunnitelmallisuuteen sekä kykyyn arvioida omaa oppimista. Opettaja ohjaa opiskelijaa tunnistamaan omat taitonsa toimia ja oppia harjoittelutavat. Taidekasvatuksessa harjoittelu vaatii aikaa ja pitkäjänteisyyttä.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa opiskelijan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää opiskelijan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

2.4

Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taidekasvatuksessa ja taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetuksessa elinikäisen taidesuhteen luominen on merkittävässä asemassa. Opintojen tavoitteena on monipuolinen ja innostava mahdollisuus olla osallisena ja vaikuttamassa taiteen tekemisessä, kokemisessa ja nauttimisessa sekä pohtimassa taiteen merkitystä.

Opetus tukee monilukutaidon ja luovan ajattelun taitojen kehittymistä, moniaistisuutta ja taiteidenvälisyyttä. Opiskelijoita kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta. Opetuksessa on keskeistä eri ilmaisukeinojen keileminen, harjoittelu ja soveltaminen. Opiskelijat saavat mahdollisuuksia tarkastella taiteen alaa historiallisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä ja vaikuttaa oman taiteen keinoin yhteiskuntaan. ■

3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1

Oppimisympäristöt

Tavoitteena on, että opiskeluympäristö tukee opiskelijan kasvua ja oppimista sekä antaa hänelle onnistumisen kokemuksia. Hyvä opiskeluympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja opiskelijaa rohkaiseva. Tilojen, työvälineiden ja materiaalien tulee mahdollistaa opetussuunnitelman perusteiden mukainen opiskelu. Hyvä opiskeluympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen.

Oppimisympäristöjen luomisessa otetaan huomioon taiteen alalle ominaiset aktiivinen ja pitkäjänteinen työskentely sekä taiteiden välinen osaaminen. Tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö sekä ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen ja yhteistyöhankkeet taideopetuksen osana ovat merkityksellisiä oppimisympäristön osia.

3.2

Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksessa toimintakulttuuri perustuu Kouvolan kansalaisopiston arvopohjalle ja oppimiskäsitykselle. Välittävä kohtaaminen ja kunnioittava vuorovaikutus ovat keskeisiä toiminnassa. Toimintakulttuurin tavoitteena on luoda oppimista ja hyvinvointia edistävää, kestävää elämäntapaa. Toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisen kautta. Osallisuus syntyy avoimesta ja rakentavasta vuorovaikutuksesta, joka käsittää sekä oppilaitosyhteistyön että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävän yhteistyön.

Toimintakulttuuria kehitetään jatkuvasti pedagogiikassa, taiteenalan osaamisessa ja oppilaitoksen käytännöissä. Taiteen perusopetuksen kokonaisvaltainen kehittäminen on osa oppilaitoksen johtamista ja oppilaitoksen arkikäytäntöjen organisoin-

*“Hyvä
opiskeluympäristö on
ilmapiiriltään avoin,
myönteinen ja
opiskelijaa rohkaiseva.”*

tia, suunnittelua, toteuttamista ja arviointia. Toimintakulttuurissa otetaan huomioon kulttuurinen monimuotoisuus, kielitietoisuus ja tekijänoikeudet.

Kouvolan kansalaisopisto päättää taiteen perusopetuksen opiskelijavalinnasta. Kaikki halukkaat pyritään ottamaan mukaan. Kouvolan kaupungin tulee taata taiteen perusopetuksen yleiseen oppimäärään kuuluvien opintojen jatkuvuus niin, että opiskelijan on mahdollisuus suorittaa myös teemaopintoja ja saada opintonsa päätökseen. ■

Kuva: Antti-Ville Kojo

4 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

4.1.

Opintojen laajuus

Yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Opintojen laajuuden laskennallisena perustana käytetään 45 minuutin pituista oppituntia. Koulutuksen järjestäjän tulee turvata opintonsa aloittaneille opiskelijoille mahdollisuus koko yleisen oppimäärän suorittamiseen. Annettavan opetuksen määrän tulee mahdollistaa opetus suunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen.

Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä pyritään joustavuuteen niin, että opiskelijan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

4.2

Opintojen rakenne

Yleisen oppimäärän opinnot muodostuvat taiteenalan yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista. Yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Teemaopinnoissa tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen.

Opetusta voidaan antaa viikko-opetuksena, kurssimuotoisena opetuksena ja monimuoto- ja verkko-opetuksena. Opiskelija voi rakentaa yksilöllisen opintopolun mieltymystensä mukaisesti tarjottavien kurssikokonaisuuksien pohjalta.

Yleiseen oppimäärään kuuluvien opintokokonaisuuksien lisäksi oppilaitos voi tarjota valinnaisia opintokokonaisuuksia.

Opiskelijan on osoitettava todistuksen antajalle kaikki päättötodistuksen saamiseksi oikeuttavat opinnot suoritetuiksi. Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä voi sisältää valinnaisia opintokokonaisuuksia, joita voidaan järjestää myös yhteistyössä muun taiteen perusopetuksen kanssa.

Opetusjärjestelyissä on otettava huomioon taiteenalan luonne. Oppimistapahtumassa on keskeistä omien kokemusten, ajatusten ja tunteiden pohdinta ja niiden työstäminen taiteelliseen muotoon. Taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Opintokertojen tulee olla riittävän pitkiä yhteisten opintojen aikana, ja teemaopinnoissa opintokerrat voivat olla pidempiä kuin yhteisissä opinnoissa.

Kouvolan kansalaisopisto määrittelee yh-

“Taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa.”

teisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetus suunnitelman perusteiden pohjalta. Opintotarjonta ja järjestys määritellään paikallisesti ja paikalliset tarpeet huomioon ottaen. Opintokokonaisuuksien toteuttamisesta päättää Kouvolan kansalaisopisto. Koulutuksen järjestäjä voi tarjota varhaisiän, lasten ja nuorten sekä aikuisten taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opintoja opetus suunnitelmiensa mukaan. ■

5 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Mikäli opiskelija ei kykene opiskelemaan opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä, laatimalla opiskelijalle henkilökohtainen opetussuunnitelma yhteistyössä opiskelijan ja huoltajan kanssa.

Oppimäärää ja opetusta yksilöllistettäessä on huomioitava, että opintojen tavoitteet ovat opiskeltavan taiteenalan tavoitteiden mukaiset. Opiskelijalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen annettavaa opetusta. Opiskelu voi tapahtua yksilöopetuksena tai ryhmäopetuksena. ■

Kuva: Jouni Sjöblom

6 OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1

Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan edistymistä opinnoissa. Palaute on vuorovai-
kutteista ja edistää opiskelijan osallisuutta. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, roh-
kaisevaa, oikeudenmukaista ja eettistä. Ar-
viointi ohjaa opiskelijaa myös omien tavoit-
teiden asettamiseen ja oppimisprosessin ja
sen eri vaiheiden ymmärtämiseen. Monipuo-
liseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia
palautteen antamisen tapoja ja ohjausta it-
searviointiin ja vertaisarviointiin.

6.2

Arviointi opintojen aikana

Taiteen perusopetuksen arviointia suori-
taan Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti.
Koulutuksen arviointi sisältyy vuosittaiseen
suunnitteluun ja sitä kehitetään ajankohtai-
seksi ja elinikäistä oppimista tukevaksi. Suun-
nittelu-toteutus-arviointiprosessi on jatkuvaa
ja sen toteuttamiseen osallistuvat oppilai-
tosjohto, opetuksesta vastaavat opettajat,
toimistohenkilökunta ja opiskelijat. Arvioin-
tia annetaan oppitunneilla. Opiskelija saa
työskentelystään ja suorituksistaan sanallista
palautetta suullisesti ja/tai kirjallisesti koko
opintojensa ajan. Arviointi on oppimismoti-
vaatiota tukevaa ja osallistavaa. Vanhem-
pia, huoltajia ja muita sidosryhmiä kuullaan
säännöllisesti.

Lasten ja nuorten taideopetuksessa an-
netaan opiskelijalle ja hänen huoltajalleen
tietoa opiskelijan vuoden aikana suoritta-
mista opintokokonaisuuksista Kouvolan kan-
salaisopiston opetussuunnitelmassaan päät-
tämällä tavalla. Arviointia täsmennetään
taiteenalohtaisesti.

6.3

Osaamisen tunnistaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Opiskelijalla on oikeus saada hyväksiluetuksi
myös aiemmin ja/tai muualla suoritettut tai-
teen perusopetuksen opintokokonaisuudet.
Muualla hankitun osaamisen tunnistaminen
tehdään perustuen selvityksiin opiskelijan
opinnoista tai osaamisesta sekä suhteessa
kunkin hyväksiluvettavan opintokokonaisu-
den tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös opis-
kelijan siirtyessä oppimäärästä toiseen,
osaamisen tunnistamisessa ja opintojen hy-
väksilukemisessa menettellään kuten edellä
on kuvattu.

6.4

Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Opiskelija saa taiteen perusopetuksen ylei-
sen oppimäärän päättötodistuksen suori-
tuaan 500 tunnin laajuuteen sisältyvät 300
tunnin yhteiset opinnot ja 200 tunnin tee-
maopinnot. Kaikki opiskelijan suorittamat
opintokokonaisuudet merkitään päättötodis-
tukseen. Päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Opiskelijalle annetaan pyydettyä osal-
listumistodistus suoritetuista taiteenalan ylei-
sen oppimäärän opinnoista. Osallistumisto-
distus voi sisältää liitteitä. ■

PÄÄTTÖTODISTUKSEN TULEE SISÄLTÄÄ SEURAAVAT ASIAT:

- Todistuksen nimi
- Koulutuksen järjestäjän ja
oppilaitoksen nimi
- Taiteenala ja opinnot, joista
päättötodistus annetaan
- Opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- Opiskeluaika vuosina
- Opiskelijan suorittamat yhteiset
opinnot, opintokokonaisuuden
nimi ja laajuus
- Opiskelijan suorittamat teema-
opinnot, opintokokonaisuuden
nimi ja laajuus
- Rehtorin allekirjoitus ja oppilai-
toksen leima
- Opetusministeriön myöntämän
koulutuksen järjestämisluvan
päivämäärä tai kunnan päätös
(päivämäärä) opetussuunnitelman
hyväksymisestä
- Maininta, että koulutus on
toteutettu Opetushallituksen
vahvistamien taiteen perus-
opetuksen yleisen oppimäärän
opetussuunnitelman perusteiden
2017 mukaisesti.

*“Arviointi on
oppimiseen kannustavaa,
rohkaisevaa,
oikeudenmukaista
ja eettistä.”*

7. MUSIIKKI

Taiteen perusopetuksen musiikin yleisen oppimäärän mukaisen opetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle. Tavoitteena on tukea opiskelijan omaehtoista musiikin harrastamista. Opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ja yhteismusisoinnin ilo sekä opiskelijan vapaus toteuttaa itseään oman musiikin tekemisen ja kokemisen kautta.

Opiskelijaa ohjataan ja kannustetaan ke-

hittämään esteettisen ja luovan ajattelun taitojaan sekä sosiaalisia taitojaan. Opiskelijan lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet otetaan opetuksessa huomioon. Opetus tukee opiskelijan myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon kehittymistä. Opintojensa aikana opiskelija oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa musiikin harrastamiseen. Omasta musiikkiharrastuksesta tulee osa elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria ja koko taiteiden kenttää.

“Opetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle.”

7.1

Varhaisiän musiikkikasvatus

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Lapsen saadessa myönteisiä musiikillisia elämyksiä muodostuu pohja hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia edistetään leikinomaisella toiminnalla. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Elämysten avulla ja leikin keinoin harjaannutetaan lapsen musiikillista muistia ja musiikin kuunteluvalmiuksia sekä tuetaan hänen kognitiivista, emotionaalista, motorista ja sosiaalista kehitystään. Varhaisiän musiikkikasvatukseen voi sisältyä instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta.

Opetuksen keskeisen sisällön muodostavat musiikin elementit rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri.

Kouvolan kansalaisopistossa varhaisiän musiikkikasvatusta annetaan perheryhmissä, musiikkileikkiryhmissä ja soitinvalmennusryhmissä.

Perheryhmä on musiikkikasvatusta lapselle yhdessä aikuisen kanssa. Tunnilla saadaan musiikillisia elämyksiä sekä opetellaan sosiaalisia taitoja musiikki keskeisenä osa-alueena. Perheryhmässä opitaan lauluja, loruja ja leikkejä, soitetaan rytmisoittimilla, liikutaan ja kuunnellaan musiikkia.

Musiikkileikkiryhmään (yli 3-vuotiaat) lapsi tulee ilman aikuista. Opetus on musiikkikasvatusta laulujen, lorujen, rytmisoittinten, musiikkiliikunnan ja musiikin kuuntelun avulla. Lapsi oppii tunnistamaan musiikillisia elementtejä ja peruskäsitteitä. Opetus tukee sosiaalista ja emotionaalista kehitystä ja luo pohjaa hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiharrastukselle.

Soitinvalmennusryhmässä lapsi oppii sosiaalisessa vuorovaikutuksessa soittamisen ja nuotinluvun alkeita, soittimen perushallintaa ja tavoitteellista harjoittelua. Lapsi op-

pii käyttämään musiikillisia elementtejä ja peruskäsitteitä sekä ilmaisemaan itseään musiikin keinoin.

Varhaisiän musiikkikasvatuksessa lapsia opetetaan ikäryhmittäin, 3 kk iästä aina 6 v ikään saakka, soitinvalmennuksen ryhmissä lapset ovat iältään 6–10-vuotiaita. Kouvolan kansalaisopisto päättää vuosittaisessa kurssisuunnittelussaan varhaisiän musiikkikasvatuksen ryhmien määrästä ja opetuksen laajuudesta sekä opetusryhmien tarkemmista tavoitteista ja sisällöistä.

7.2

Musiikin yhteiset opinnot

Laskennallinen laajuus 300 tuntia (45 min.)

Musiikin yleisen oppimäärän yhteisten opintojen aikana hankitaan taiteenalan perustiedot ja -taidot sekä kehitetään yhteismusiisoinnin perustaitoja. Opetuksessa huomioidaan opiskelijan vahvuudet, lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet. Käyttämällä monipuolisia työtapoja tuetaan opiskelijan oppimista ja ajattelun taitojen kehittymistä, vahvistetaan opiskelijan identiteetin rakentumista ja luovutusta sekä edistetään musiikin eri osa-alueiden ja aihepiirien integroitumista toisiinsa ja muihin taiteenaloihin.

Opiskelijaa ohjataan, rohkaistaan ja kannustetaan omaan harjoitteluun ja itsenäiseen työskentelyyn, oman edistymisensä ja oppimisensa arviointiin sekä vertaisarviointiin, musisoimaan ja harjoittelemaan yhdessä toisten kanssa sekä osallistumaan erilaisiin esiintymistilaisuuksiin. Opintokokonaisuuksiin sisällytetään opiskelijan mielenkiinnon kohteet huomioiden mahdollisimman monipuolista ohjelmistoa.

Musiikillisten taitojen oppiminen vaatii aikaa, pitkäjänteistä työskentelyä ja myös säännöllistä itsenäistä harjoittelua, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa. Kouvolan kansalaisopistossa musiikin yleisen oppimäärän yhteisten opintojen 300 tunnin laskennallinen laajuus muodostuu kahdesta opintokokonaisuudesta. Yhden opintokokonaisuuden

“Musiikillisten taitojen oppiminen vaatii aikaa, pitkäjänteistä työskentelyä ja myös säännöllistä itsenäistä harjoittelua, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa.”

laajuus on 150 tuntia (45 min.) ja se on kestoltaan pääsääntöisesti kolmen lukuvuoden pituinen. Opintokokonaisuus sisältää myös kotitehtäviä, ohjattua itsenäistä harjoittelua sekä yhteismusiisointia. Opintokokonaisuudet 1 ja 2 rakentuvat vuosittain tasolta toiselle etenevälle runkosuunnitelmalle, jossa musiikillisia taitoja ja tietoja laajennetaan ja syvennetään. Opintokokonaisuuksien 1 ja 2 kesto on yhteensä kuusi lukuvuotta.

Opintoihin voi sisältyä myös sellaisia vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia, jotka ovat tavoitteiltaan rinnastettavissa musiikin yhteisten opintojen opintokokonaisuuksiin. Näitä opintokokonaisuuksia voivat olla esimerkiksi viikonloppu- tai periodikurssit. Kouvolan kansalaisopiston vuosittaisen musiikin taiteen perusopetuksen kurssisuunnittelun yhteydessä päätetään niistä opinnoista, jotka voidaan sisällyttää yhteisten opintojen opintokokonaisuuksiin. Opinnot voivat sisältää myös eri taiteenalojen tai eri toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden yhdessä järjestämiä opintokokonaisuuksia. Opinnoissa voidaan huomioida vaihtoehtoinen yksilöllinen opintopolku, jonka suunnittelevat opettaja, opiskelija ja huoltaja yhdessä.

Yhteisten opintojen sopiva aloitusikä määrittyy valitun instrumentin mukaan. ■

Tavoitteet

Opintokokonaisuuksien 1 ja 2 tavoitteena on luoda perusta opiskelijan hyvälle musiikkisuhteelle ja osallisuudelle sekä sävelletyn musiikin lukutaidon, luovuuden ja musiikillisen ilmaisun kehittymiselle.

SOITTAMINEN JA LAULAMINEN

- Tutustuttaa opiskelija valitsemaansa instrumenttiin tai instrumentteihin
- Ohjata opiskelijaa harjoittelemaan soittamisen, laulamisen ja yhteismusisoinnin perustaitoja
- Ohjata opiskelijaa musiikin merkitsemistapojen ymmärtämiseen ja lukemiseen
- Ohjata opiskelijaa omaksuma hyviä harjoittelutapoja ja harjoittelemaan säännöllisesti

ESITTÄMINEN JA ILMAISEMINEN

- Tarjota opiskelijalle tilaisuuksia esiintymisen harjoitteluun
- Ohjata opiskelijaa toteuttamaan oma osuutensa osana musiikillista kokonaisuutta
- Ohjata opiskelijaa musiikilliseen ilmaisuun
- Rohkaista opiskelijaa tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja

KUUNTELEMINEN JA MUSIIKIN HAHOITAMINEN

- Ohjata opiskelijaa kuuntelemaan musisointiaan ja hahmottamaan musiikkia kuulonvaraisesti
- Opastaa opiskelijaa havainnoimaan myös muiden oppilaiden musisointia
- Kannustaa opiskelijaa kuuntelemaan musiikkia monipuolisesti

TAITEIDENVÄLINEN OSAAMINEN

- Tarjota opiskelijalle tilaisuuksia toiseen taiteenalaan ja sen ilmaisukeinoihin tutustumiseen

Keskeiset sisällöt

Opintokokonaisuuksien 1 ja 2 keskeisenä sisältönä ovat musisoinnin perustaitojen harjoittelu ja musiikillisen hahmotuskyvyn kehittäminen. Opinnoissa tutustutaan erilaisiin musiikin lajeihin ja niiden perusohjelmistoon soittaen, laulaen ja kuunnellen. Opetukseen sisältyy myös tutustumista muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin.

MUSISOINNIN PERUSTAITOJEN HARJOITTELEMINEN

- Tutustutaan valittuun instrumenttiin ja sen toimintaperiaatteisiin
- Harjoitellaan soittamisen/laulamisen perustaitoja ja yhteismusisointia
- Opiskellaan nuotintilukua ja musiikin merkintätapoja
- Pyritään omaksuma hyviä harjoittelutapoja ja säännöllinen harjoittelu

ESITTÄMINEN JA ILMAISEMINEN

- Harjoitellaan esiintymistaitoja
- Harjoitellaan oman osuuden toteuttamista osana yhteismusisointia
- Opiskellaan luovaa musiikillista ilmaisua ja tulkintaa
- Harjoitellaan musiikin tuottamista itse ideoiden ja improvisoiden

MUSIIKILLISEN HAHMOTUSKYVYN KEHITTÄMINEN

- Opetellaan kuuntelemaan omaa musisointia ja hahmottamaan musiikin rakenteita
- Opetellaan havainnoimaan muiden musisointia
- Kuunnellaan musiikkia oppitunneilla sekä konserteissa ja matineoissa

TAITEIDENVÄLINEN OSAAMINEN

- Tutustutaan jonkin muun taiteenalan ilmaisukeinoihin

Opintokokonaisuus 1, lukuvuodet 1–3

Yhteisten opintojen kolmen ensimmäisen vuoden opintojen opetus keskittyy nuotinlukutaidon harjaannuttamiseen, oman instrumentin tuntemiseen ja soitto- tai laulutekniikan perusteisiin sekä hyvien harjoittelukäytäntöjen omaksumiseen. Esiintymis- ja yhteismusisointitaitoja opiskellaan heti ensimmäisestä vuodesta alkaen. Opetuksessa pyritään luomaan edellytykset hyvän musiikkisuhteen rakentumiselle ja musiikillisen luovuuden heräämiselle.

Opintokokonaisuus 2, lukuvuodet 4–6

Opintovuosina 4–6 jatketaan soitto- tai laulutaitojen sekä instrumentin hallinnan ja harjoittelun taitojen kehittämistä. Opiskelijaa perehdytetään musiikin eri lajeihin ja niiden perusohjelmistoon sekä ohjataan ja kannustetaan oman musiikin tuottamiseen ja luovuuden kehittämiseen. Opiskelijalle tarjotaan tilaisuuksia tutustua toiseen taiteenalaan ja sen ilmaisukeinoihin. Musiikin kuulonvaraisen hahmottamisen kehittäminen tukee opiskelijan omaa musisointia.

LASKENNALLINEN LAAJUUS:

- Opintokokonaisuus 1, 150 tuntia
- Opintokokonaisuus 2, 150 tuntia
- Opintokokonaisuudet 1 ja 2 yhteensä 300 tuntia

Opetusta voidaan antaa viikko-opetuksen lisäksi lyhytkursseina, periodimuotoisena, monimuoto-opetuksena ja verkko-opintoina. Opintokokonaisuuksiin sisältyy myös kotitehtäviä ja itsenäistä harjoittelua.

Musiikin yksilöopetuksessa (instrumenttiopinnot ja yksinlaulu) yhteiset opinnot muodostuvat lähiopetuksesta 30 min./opiskelija/opetusviikko sekä koko ryhmälle pidetyistä ryhmätunneista joilla instrumenttiopintoihin integroituna opiskellaan musiikin hahmotusaineita, yhteismusisointia ja vertaisarviointia. Oleellinen osuus instrumenttiopintoja on myös ohjattu, itsenäinen oma harjoittelu sekä esiintymiset.

Kouvolan kansalaisopisto päättää vuosittaisessa kurssisuunnittelussaan opintokokonaisuuksien ja opintojen järjestämisestä.

Kuva: Timo Väänänen

7.3

Musiikin teemaopinnot

Laskennallinen laajuus 200 tuntia (á 45 min.)

Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen kehittäminen edelleen. Kouvolan kansalaisopistossa teemaopinnot muodostuvat yhdestä opintokokonaisuudesta, jonka kesto on pääsääntöisesti neljä lukuvuotta. Teemaopintojen yksilöopetuksessa (soitinopinnot ja yksinlaulu) opinnot muodostuvat lähiopetuksesta ja ryhmätunneista sekä ohjatusta, itsenäisestä omasta harjoittelusta ja esiintymisistä.

Kouvolan kansalaisopisto voi tarjota opiskelijoiden valittavaksi keskenään vaihtoehtoisia musiikin yleisen oppimäärän teemaopinnoiksi määriteltyjä opintokokonaisuuksia, jotka voivat sisältää koko lukuvuoden kestäviä kursseja, lyhytkursseja tai

periodiopintoja. Opiskelija koostaa teemaopintojensa sisällön omien kiinnostuksen kohteidensa mukaisesti. Yksittäiseen kurssiin voi sisältyä tavoitteita teemaopintojen eri tavoitealueilta. Tavoitteena on, että opiskelija löytää teemaopintojen aikana omat musiikillisen ilmaisun tapansa. Teemaopintojen opetuksessa painotetaan yhteismusisointia opiskelijan valmiudet ja kiinnostuksen kohteet huomioiden. Opiskelijalle tarjottavista

vaihtoehtoisista teemaopintojen opintokokonaisuuksista päätetään Kouvolan kansalaisopiston vuosittaisessa kurssisuunnittelussa. Mahdollisesta vaihtoehtoisesta opintopolusta päättävät opettaja, opiskelija ja huoltaja yhdessä.

Opiskelijalla on halutessaan mahdollisuus opiskella teemaopintoihin kuuluvia opintoja samanaikaisesti yhteisten opintojen kanssa. ■

“Musiikillisten taitojen oppiminen vaatii aikaa, pitkäjänteistä työskentelyä ja myös säännöllistä itsenäistä harjoittelua, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa.”

Tavoitteet

SOITTAMINEN JA LAULAMINEN

- Ohjata opiskelijaa kehittämään instrumentti- ja yhteismusisointitaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti
- Tukea opiskelijan säännöllistä harjoittelua
- Ohjata opiskelijaa käyttämään musiikin hahmottamistaitojaan musisointinsa tukena
- Ohjata opiskelijaa kuulon suojeluun

ESITTÄMINEN JA ILMAISEMINEN

- Ohjata opiskelijaa esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa
- Ohjata opiskelijaa elävään musiikilliseen ilmaisuun
- Ohjata opiskelijaa improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen

KUUNTELEMINEN JA MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

- Ohjata opiskelijaa kuuntelemaan omaa musisointiaan myös osana musiikillista kokonaisuutta
- Tukea opiskelijaa kasvamaan aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin kuuntelijaksi
- Opastaa opiskelijaa hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulonvaraisesti

TAITEIDENVÄLINEN OSAAMINEN

- Tarjota opiskelijalle tilaisuuksia luovaan tekemiseen ja taiteiden väliseen työskentelyyn

Keskeiset sisällöt

MUSIIKILLISTEN TAITOJEN MONIPUOLINEN HARJOITTELEMINEN

- Ohjataan opiskelijaa kehittämään instrumenttitaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti
- Tuetaan opiskelijan säännöllistä itsenäistä harjoittelua
- Huomioidaan opiskelijan kiinnostuksen kohteet ohjelmiston valinnassa
- Ohjataan ja rohkaistaan opiskelijaa kehittämään yhteismusisointitaitojaan
- Syvennetään opiskelijan musiikin hahmottamistaitoja ja ohjataan niiden käyttämiseen oman musisoinnin tukena
- Perehdytetään opiskelijaa kuulon suojaamiseen

MUSIIKINLAJIEN TUNTEMUKSEN SYVENTÄMINEN

- Opastetaan ja tuetaan opiskelijaa aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin kuuntelijaksi
- Opiskellaan musiikin hahmottamista ja jäsentämistä kuulonvaraisesti

MUIDEN TAITEENALOJEN ILMAISUKEINOJEN TUNTEMUS

- Järjestetään opiskelijalle mahdollisuuksia luovaan tekemiseen
- Tarjotaan opiskelijalle tilaisuuksia taiteidenväliseen työskentelyyn

Opintokokonaisuus 1, lukuvuodet 7–10

Keskeiset sisällöt:

Kouvolan kansalaisopiston musiikin teemaopinnoissa kehitetään ja syvennetään opiskelijan yhteisissä opinnoissa saavutettuja instrumenttitaitoja hänen omien kiinnostuksen kohteidensa mukaisesti. Opiskelijaa kannustetaan ja tuetaan harjoittelemaan itsenäisesti ja säännöllisesti. Teemaopinnoissa musiikin eri lajien tuntemusta ja osaamista syvennetään ja opiskelijaa tutustutetaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin. Häntä motivoidaan ja ohjataan esiintymään erilaisissa tilaisuuksissa, matineoissa ja konserteissa. Moniäänistä yhteismusisointia kehitetään erilaisissa kokoonpanoissa, kuoroissa, orkestereissa ja pienyhtyeissä. Opiskelijaa innostetaan ja motivoidaan kehittämään vapaasäestys- ja improvisointitaitojaan sekä ohjataan häntä mahdollisuuksien mukaan säveltämään ja sovittamaan musiikkia. Häntä kannustetaan käymään konserteissa ja muissa musiikkitilaisuuksissa ja kuuntelemaan musiikkia mahdollisimman monipuolisesti. Opiskelijaa perehdytetään myös kuulonsuojeluun.

LASKENNALLINEN LAAJUUS:

- Opintokokonaisuus 1 yhteensä 200 tuntia (á 45 min.)

Opintokokonaisuus 1 käsittää lukuvuosittain säännöllisiä ja tavoitteellisia musiikkiopintoja neljän lukuvuoden ajan. Opetusta voidaan antaa viikko-opetuksen lisäksi lyhytkursseina, periodimuotoisena, monimuoto-opetuksena ja verkko-opintoina. Opintokokonaisuuteen sisältyy myös kotitehtäviä ja itsenäistä harjoittelua.

Musiikin yksilöopetuksessa (instrumenttiopinnot ja yksinlaulu) teemaopinnot muodostuvat lähiopetuksesta 30 min./opiskelija/opetusviikko sekä koko ryhmälle pidetyistä ryhmätunneista joilla instrumenttiopintoihin integroituna opiskellaan musiikin hahmotusaineita, yhteismusisointia ja vertaisarviointia. Oleellinen osuus instrumenttiopintoja on myös ohjattu, itsenäinen oma harjoittelu sekä esiintymiset.

Kouvolan kansalaisopisto päättää vuosittaisessa kurssisuunnittelussaan teemaopintoihin kuuluvista vaihtoehtoisista kursseista ja opintojen järjestämisestä.

7.4

Aikuisten musiikin opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan musiikin yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opetusta järjestettäessä otetaan huomioon aikuisten harrastajien toisistaan poikkeavat musiikilliset valmiudet ja kiinnostuksen kohteet. Opetuksessa korostuu opiskelijan oma-aloitteisuus ja halu oppia ja kehittyä sekä hänen tarpeensa ja kykynsä sitoutua opiskeluun ja ohjata omaa oppimistaan. Sosiaalinen vuorovaikutus ja yhteisöllisyys aikuisten musiikinopetuksessa luo hyvää pohjaa oppimiselle ja hyvinvoinnille.

Osallistuminen omien musiikkiopintojen suunnitteluun ja arviointiin on aikuiselle opiskelijalle onnistuneen opiskelun edellytys. Opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan opiskelijan tavoitteet, toiveet ja yksilölliset tarpeet. Opiskelijalle annetaan oppitunneilla kannustavaa, motivoivaa ja myönteistä, taitojen kehittymistä edistävää palautetta.

7.5

Työtavat musiikin opetuksessa

Kouvolan kansalaisopistossa käytetään musiikin yleisen oppimäärän opetuksessa työtapoja, jotka mahdollistavat opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamisen. Käytetyissä työtavoissa huomioidaan opiskelijoiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Valitut työtavat ja opiskeluympäristöt sallivat monipuolisen työskentelyn sekä itsenäisesti että yhteistyössä muiden kanssa.

Opiskelijoille järjestetään tilaisuuksia kehittää yhteismusiisoinnin taitojaan. Työtapojen valinnalla pyritään myös vahvistamaan opiskelijoiden sisäistä motivaatiota, itseohjautuvuutta, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Opiskeluympäristöt tukevat opiskelijoiden kasvua ja oppimista sekä antavat heille onnistumisen kokemuksia. Ne ovat ilmapii- riltään avoimia, myönteisiä ja opiskelijoita rohkaisevia ja ne antavat opiskelijoille val-

miuksia ja taitoja tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen opiskeluun.

Opiskeluympäristöissä otetaan huomioon, että taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun opiskelijoita ohjataan oman työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin. Teknologiaa hyödynnetään työskentelyssä tar- koituksenmukaisella tavalla. Tilojen, työvä- lineiden ja materiaalien tulee mahdollistaa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman mukainen opiskelu. Hyvä opiskeluympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen.

Työtapoina musiikin opiskelussa voivat olla mm. soittaminen, laulaminen, musiikin kuunte- lu, musiikkiliikunta, loruilu, musiikkimaalaus, musiikin työpajat, itsenäinen harjoittelu, pe- riodiopiskelu, viikonloppukurssit ja seminaa- rit, projektit, esiintyminen, säveltäminen ja soveltaminen, improvisointi, teatteri- ja kon- serttikäynnit. Työtapoja käytetään vaihdel- len ottaen huomioon opiskelijoiden ikä ja kehitysvaihe opinnoissa. Työtapojen toteu- tumista seurataan oppilaitoksen päiväkir- jamerkintöjen avulla.

7.6

Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa

Musiikin yleisessä oppimäärässä arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan musiikkiopin- tojen edistymistä, kannustaa opiskelijaa ja toimia positiivisena motivaation lähteenä. Arviointi on oleellinen osa jokaista oppimis- prosessia ja opettamista. Oikein annettu ar- viointi on monipuolista ja opiskelijan itsetun- toa ja sisäistä motivaatiota vahvistavaa, se ohjaa opiskelun tavoitteiden saavuttamisessa sekä antaa konkreettisia välineitä kehittää omia taitoja. Säännöllinen arviointi ja palaute kehittävät opiskelijan musiikillista ajattelua ja ilmaisua.

Arviointi kohdistuu ainoastaan työskente- lyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen,

“Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.”

ei opiskelijan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuolinen arviointi tuo esille opiskelijan osaamisen, ei pelkästään kehittämisen koh- teita. Arviointia ja rakentavaa palautetta annetaan koko opiskeluajan viikoittain ja arviointi on opiskelijan yksilönä huomioonot- tavaa, keskustelevalta ja vuorovaikutteista.

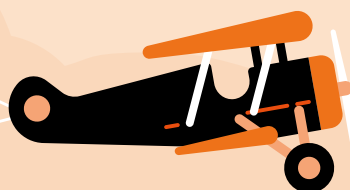
Palautteen ja arvioinnin antamisessa kiin- nitetään huomiota erityisesti oppimisproses- siin ja sen aikana tapahtuneisiin muutoksiin. Säännöllinen palaute ja arviointi antaa opis- kelijalle valmiuksia oppimaan oppimiseen sekä itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tai- tojen kehittymiseen. Arvioinnissa ja itsearvi- oinnin ohjauksessa otetaan huomioon opis- kelijan ikä ja kehitysvaiheet.

Opiskelijan arviointia, itsearviointia ja vertaisarviointia voidaan suorittaa käyttäen erilaisia arviointimenetelmiä. Palautteen kohteina ovat yhteisissä opinnoissa ja tee- maopinnoissa opetukselle asetetut tavoitteet ja arvioinnissa korostuvat opintojen ja oppi- tuntien aikana annettu suullinen palautearvi- ointi ja vuorovaikutteiset palautekeskustelut.

Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat kes- keinen osa oppimista edistävää vuorovaiku- tusta. Rohkaiseva, kannustava ja rakentava arviointipalaute auttaa oppilasta vähitellen asettamaan opiskelulle myös omia tavoit- teita. Opiskelija saa valmiuksia harjoitella it- senäisesti sekä myös esittää omille taidoil- leen sopivia teoksia. Arviointi tuottaa myös opettajalle tietoa siitä, miten opetusta tulisi jatkossa suunnata. ■

OPINTO- POLKU

TAIDEAINEET

Kuvataide

Musiikki

Teatteritaide

Sanataide

Käsityötaide

Mediataide

OPINNOT KOOSTUVAT

300

TUNTIA

YHTEISET OPINNOT

+

200

TUNTIA

TEEMAOPINNOT

=

500

TUNTIA

YLEISEN OPPIMÄÄRÄN
LASKENNALLINEN
LAAJUUS

**VARHAISIÄN
TAIDEKASVATUS**
- Tutustuttaa taiteeseen ja luo pohjaa opinnoille.

YHTEISET OPINNOT

Yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Yhteisiä opintoja suoritetaan 300 tuntia ja ne koostuvat 2 tai useammasta opintokokonaisuudesta.

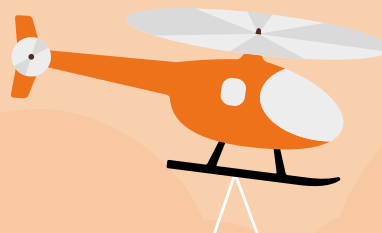
**Voit suorittaa
yhteisiä opintoja
ja teemaopintoja
YHTÄAIKAA!**

**Opinnot etenevät
TASOLTA TOISELLE,
tiedollista ja taidollista
osaamista laajentaen
ja syventäen.**

TEEMAOPINNOT

Teemaopinnoissa tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Teemaopintoja suoritetaan 200 tuntia ja ne koostuvat 1 tai useammasta opintokokonaisuudesta.

Opinnot voivat sisältää myös opintokokonaisuuksiin ja niiden tavoitteisiin ja sisältöihin rinnastettavia opintoja, esim. lyhytkursseja.

Huom!

JOKAISEN OPINTOPOLKU ON OMANLAINEN.

www.kouvolankansalaisopisto.fi

